

ЗАТВЕРДЖУЮ
Генеральний директор
ТОВ «Видавництво «Світич»
О.О. Андрусич

"2" серпня 2021 р.

Програма підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників для роботи в закладах загальної середньої освіти¹

Назва курсу: Готуємося до викладання нового інтегрованого курсу "Здоров'я, безпека та добробут"

Розробник: Видавництво «Світич», Шиян О. І., Волощенко О. В., Дяків В. Г., Козак О. П., Седоченко А. Б., Стеценко І. Б.

Цільова група: вчителі закладів загальної середньої освіти, які готуються до викладання предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі у 5-6 класах (адаптаційний цикл) за новим Державним стандартом базової середньої освіти; директори та заступники директорів ЗЗСО; керівники шкільних команд із впровадження Державного стандарту базової середньої освіти; представники центрів професійного розвитку педагогічних працівників; регіональні координатори впровадження Державного стандарту базової середньої освіти в базовій школі та викладачі системи ІППО; слухачі курсів підвищення кваліфікації; студенти педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти; інші зацікавлені особи.

Обсяг: 15-30 годин / 0,5-1 кредит ЄКТС.

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета і завдання курсу:

- ознайомити педагогів із особливостями реалізації положень нового Державного стандарту базової середньої освіти, викладанням інтегрованого курсу "Здоров'я, безпека та добробут" як такого, що реалізує зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі на засадах Нової української школи;
- формувати уявлення про основні принципи організації діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу;
- ознайомити з дієвими прийомами, які допоможуть забезпечити високий рівень розвитку компетентностей учнів, а також мотивації дітей до навчання; пояснити, як реалізувати діяльнісний підхід у викладанні курсу;
- ознайомити з особливостями освітніх вимог Державного стандарту базової середньої освіти для учнів 5-6 класів;
- надати інструменти формування наскрізних вмінь, здійснення компетентнісного навчання та формувального оцінювання у ході вивчення інтегрованого курсу "Здоров'я, безпека та добробут";

¹ Програму укладено згідно з п. 2 ст. 59 ЗУ «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 38–39 та відповідно до п. 10 постанови КМУ від 21 серпня 2019 року № 800 (зі змінами і доповненнями, внесеними постановою КМУ від 27 грудня 2019 року № 1133) і Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа» (наказ МОН від 15 січня 2018 року № 36).

- підвищити професійну компетентність вчителя для ефективної роботи з дітьми за новим інтегрованим курсом “Здоров’я, безпека та добробут”.

Напрямок: забезпечення й підтримка навчання, виховання та розвитку учнів в освітньому середовищі; розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників в умовах сьогодення: розуміння основних механізмів реалізації компетентнісної парадигми навчання, зокрема шляхом інтеграції різних фахових методик і технологій.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- **професійно-педагогічна компетентність** — обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології щодо сприяння цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого підліткового віку; здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії;
- **мовно-комунікативна компетентність** — володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування, вміння їх застосовувати; розвиненість культури професійного спілкування; здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії;
- **психологічно-фасилітативна компетентність** — усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров’я дитини; здатність сприяти творчому становленню школярів 10-11 років та їхній індивідуалізації;
- **організаційна компетентність** — здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку учнів; здатність до організації різних форм навчальної і пізнавальної діяльності учнів;
- **оцінювально-аналітична компетентність** — здатність до здійснення оцінювання результатів навчання учнів; вміння аналізувати результати навчання учнів; здатність до забезпечення самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів;
- **інноваційна компетентність** — здатність використовувати інновації в освітньому процесі; здатність застосовувати різноманітні підходи до розв’язання проблем у педагогічній діяльності.

Очікувані результати навчання

Учитель / учителька:

- демонструє готовність до змін, гнучкість, здатність до постійного професійного саморозвитку;
- розуміє концепцію нового Державного стандарту базової середньої освіти та знає його відмінність від попередніх нормативних документів для базової середньої освіти, зокрема для освітньої галузі “Соціальна і здоров’язбережувальна”;
- знає особливості модельної навчальної програми “Здоров’я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)” для закладів загальної середньої освіти (автори: Шиян О. І., Волощенко О. В., Гриньова М. В., Дяків В. Г., Козак О. П., Овчарук О. В., Седоченко А. Б., Сорока І. З., Страшко С. В.), її структуру та змістову наповненість, знає як втілити її на практиці;
- визначає особливості навчальних матеріалів для учнів та вчителів згідно з модельною навчальною програмою “Здоров’я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)”, відповідність віковим особливостям учнів 5-6 класів, вміє ефективно ними користуватися на уроках;
- усвідомлює важливість використання діяльнісного підходу у роботі з дітьми;
- знає як реалізувати у роботі з дітьми діяльнісний та компетентнісний підходи;

- пояснює переваги та особливості використання у педагогічному процесі навчального комплекту: підручника для учнів 5 класу, сучасних медіаматеріалів та методичних матеріалів для вчителя;
- знає як ефективно використати на уроках групові та індивідуальні форми роботи з дітьми;
- володіє дієвими прийомами організації ефективних уроків інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут”;
- володіє методикою організації й проведення досліджень у 5-6 класах базової середньої школи;
- визначає переваги інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут” для формування цілісної картини світу школярів 10-11 років.

Документ, що видається за результатами навчання підвищення кваліфікації: свідоцтво про підвищення кваліфікації.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ КУРСУ

Форма роботи	Зміст
<p>МОДУЛЬ 1. Компетентнісний підхід і формування наскрізних умінь на уроках курсу “Здоров’я, безпека та добробут”.</p> <p>Викладач: Олена Шиян.</p> <p>Обсяг (кількість годин): 3 (лекція — 2, практичне заняття — 1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). • Змістове наповнення інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут”. • Вікові особливості розвитку учнів 5-6 класів і реалізація на уроках нових підходів до викладання. • Компетентнісний підхід на уроках “Здоров’я, безпека та добробут” у 5 класі. • Формування наскрізних умінь в учнів. • Практикум з аналізу завдань для уроків “Здоров’я, безпека та добробут”.
<p>МОДУЛЬ 2. Діяльнісний підхід у курсі “Здоров’я, безпека та добробут”.</p> <p>Викладачі: Ольга Волощенко, Олександра Козак.</p> <p>Обсяг (кількість годин): 3 (лекція — 1, практичне заняття — 2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). • Дидактичні принципи діяльнісного підходу у викладанні. • Забезпечення наступності між інтегрованими курсами “Я досліджую світ” та “Здоров’я, безпека та добробут”. • Інтегровані методики реалізації діяльнісного підходу. • Завдання, які допомагають реалізувати діяльнісний підхід у роботі з дітьми.
<p>МОДУЛЬ 3. Лайфхаки для успішного уроку “Здоров’я, безпека та добробут”.</p> <p>Викладач: Василь Дяків.</p> <p>Обсяг (кількість годин): 3 (лекція — 1, практичне заняття — 2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). • Методика використання навчальних відео, інтерактивних онлайн-ігор, діагностувальних вправ і тестів, створених на платформах LearningApps, WordWall, Google Forms. • Алгоритм використання навчальних матеріалів, створених на платформах LearningApps, WordWall, Google Forms. • Приклад уроку інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут”.

Форма роботи	Зміст
	та добробут” та особливості методики викладання.
<p>МОДУЛЬ 4. Як оцінювати без оцінок у 5 класі НУШ: дієві практики формувального оцінювання.</p> <p>Викладачі: Ольга Волощенко, Олександра Козак.</p> <p>Обсяг (кількість годин): 3 (лекція — 1, практичне заняття — 2).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). • Впровадження діяльнісного підходу у новій практиці оцінювання учнів у 5 класі. • Нові підходи до оцінювання у Новій українській школі. Забезпечення наступності з початковою освітою. • Використання формувального оцінювання з метою відстеження особистісного розвитку учнів 5-х класів та їхніх індивідуальних успіхів у навчанні. • Побудова індивідуальної освітньої траєкторії учнів. • Ознайомлення з механізмом втілення формувального оцінювання у щоденну практику вчителя, який викладає курс “Здоров’я, безпека та добробут” у 5-х класах НУШ.
<p>МОДУЛЬ 5. Сторітеллінг та інші інновації на уроках інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут”.</p> <p>Викладач: Алевтина Седоченко.</p> <p>Обсяг (кількість годин): 3 (лекція — 2, практичне заняття — 1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). • Сторітеллінг як ефективний метод навчання та виховання. • Особливості застосування методу сторітеллінга в інтегрованому курсі “Здоров’я, безпека та добробут”. • Завершальне слово авторів модельної навчальної програми та підручника “Здоров’я, безпека та добробут”.
Додаткові модулі для вчителів пілотних класів	
<p>Модуль А. Новий інтегрований курс “Здоров’я, безпека та добробут”: освітні завдання та шляхи їх реалізації.</p> <p>Викладачі: Олена Шиян, Ольга Волощенко, Василь Дяків, Олександра Козак, Алевтина Седоченко.</p> <p>Обсяг (кількість годин): 2 (лекція — 1, практичне заняття — 1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). • Оновлення змісту курсу “Основи здоров’я”: причини, необхідність та сутність змін. • Мета та завдання інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут”. • Загальні очікувані результати соціальної і здоров’язбережувальної освітньої галузі. • Змістові лінії соціальної і здоров’язбережувальної освітньої галузі та їх реалізація в інтегрованому курсі “Здоров’я, безпека та добробут”. • Структура модельної навчальної програми “Здоров’я, безпека та добробут. 5–6 класи (інтегрований курс)” авторського колективу О. Шиян та ін. • Особливості втілення модельної навчальної програми інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут” у Новій українській школі.
<p>Модуль В. Пілотування курсу “Здоров’я, безпека та добробут” у 5 класі:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). • Підтримка пілотних класів, що працюють за модельною

Форма роботи	Зміст
<p>навчально-методичне забезпечення.</p> <p>Викладачі: Олена Шиян, Ольга Волощенко, Василь Дяків, Олександра Козак, Алевтина Седоченко.</p> <p>Обсяг (кількість годин): 2 (лекція — 1, практичне заняття — 1).</p>	<p>навчальною програмою “Здоров’я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)” авторського колективу О. Шиян та ін.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Інформаційно-методична підтримка пілотних класів на сайті SvitDovkola.org. • Орієнтовне календарно-тематичне планування інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут” у 5 класі. • Структура та зміст навчальних посібників інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут” для пілотних класів. • Особливості роботи з навчальними посібниками курсу “Здоров’я, безпека та добробут” на уроках. • Забезпечення пілотних класів додатковими навчально-методичними матеріалами.
<p>Модуль С. Інтегрований курс “Здоров’я, безпека та добробут” у 5 класі: формуємо вміння вчитися</p> <p>Викладачі: Олена Шиян, Ольга Волощенко, Василь Дяків, Олександра Козак, Алевтина Седоченко.</p> <p>Обсяг (кількість годин): 2 (лекція — 1, практичне заняття — 1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). • Забезпечення наступності між початковою та середньою освітою: обговорення з учнями нових шкільних правил у середній школі та їх необхідності. • Формування в учнів вміння вчитися, розуміння необхідності навчатися впродовж життя. • Способи розвитку в школярів уміння керувати часом (тайм-менеджменту) під час укладання режиму дня, тижня. • Формування в учнів розуміння необхідності набуття м’яких і твердих навичок (soft skills і hard skills).
<p>Модуль D. Особливості проведення діагностувальних робіт у курсі “Здоров’я, безпека та добробут”.</p> <p>Викладачі: Олена Шиян, Ольга Волощенко, Василь Дяків, Олександра Козак, Алевтина Седоченко.</p> <p>Обсяг (кількість годин): 2 (лекція — 1, практичне заняття — 1).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). • Особливості проведення діагностувальних робіт та їх аналізу з учнями. • Оцінювання діагностувальних робіт та коригування індивідуальних траєкторій навчання за їх підсумками. • Відповіді авторів програми на запитання від учителів пілотних класів. • Обмін досвідом роботи за навчальними матеріалами від видавництва «Світич» між учителями пілотних класів.
<p>Модуль Е. Пілотування курсу “Здоров’я, безпека та добробут” у 5 класі: підсумки роботи у I семестрі.</p> <p>Викладачі: Олена Шиян, Ольга Волощенко, Василь</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ознайомлення з програмою модуля (презентація, короткий коментар). • Виконання інтеграційної вправи для налаштування на роботу. • Підбиття підсумків про пілотування курсу “Здоров’я, безпека та добробут” у 5 класі за I семестр.

Форма роботи	Зміст
Дяків, Олександра Козак, Алевтина Седоченко. Обсяг (кількість годин): 2 (лекція — 1, практичне заняття — 1).	<ul style="list-style-type: none"> • Обмін досвідом викладання курсу “Здоров’я, безпека та добробут” між вчителями пілотних класів. • Календарно-тематичне планування інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут” у II семестрі. • Відповіді авторів програми на запитання від учителів пілотних класів.
Підсумкова робота Обсяг (кількість годин): 5 (творча робота — 3, підсумковий контроль — 2).	<ul style="list-style-type: none"> • Виконання практичної роботи. • Проходження контрольного тестування.
Усього: 15-1 годин / 0,5-1 кредиту ЄКТС	

Інформація про авторів програми

Олена Шиян — тренерка НУШ Всеукраїнського рівня; співавторка Держстандарту початкової та базової освіти, Типової освітньої програми (соціальна і здоров’язбережувальна освітня галузь), модельної навчальної програми “Здоров’я, безпека та добробут. 5–6 класи (інтегрований курс)”; співавторка дослідницько-розвивального центру “Освіта з питань здоров’я, екології та сталого розвитку” Асоціації педагогічної освіти Європи; завідувачка кафедри освітньої політики Львівського ОІППО, доктор наук з державного управління, професор; співавторка підручника “Здоров’я, безпека та добробут”.

Ольга Волощенко — тренерка НУШ Всеукраїнського рівня; співавторка Держстандарту початкової освіти та Типової освітньої програми (математична освітня галузь), модельної навчальної програми “Здоров’я, безпека та добробут. 5–6 класи (інтегрований курс)”; дійсний член Інституту професійного розвитку вчителів Світової координаційної виховно-освітньої ради Торонто – Львів; старша викладачка кафедри педагогіки Львівського ОІППО; співавторка підручника “Здоров’я, безпека та добробут”.

Олександра Козак — тренерка НУШ Всеукраїнського рівня; співавторка Держстандарту початкової освіти та Типової освітньої програми (математична освітня галузь), модельної навчальної програми “Здоров’я, безпека та добробут. 5–6 класи (інтегрований курс)”; старша викладачка кафедри педагогіки Львівського ОІППО; співавторка підручника “Здоров’я, безпека та добробут”.

Алевтина Седоченко — експертка з профорієнтації та сучасних навичок проекту EU4Skills; співавторка модельної навчальної програми “Здоров’я, безпека та добробут. 5–6 класи (інтегрований курс)”; співавторка підручника “Здоров’я, безпека та добробут”; співавторка навчальних матеріалів “Я досліджую світ професій” для 3-4 і 5-6 класів; член міжнародної групи експертів “Навчання впродовж життя”, фасилітаторка.

Василь Дяків — співавтор модельної навчальної програми “Здоров’я, безпека та добробут. 5–6 класи (інтегрований курс)”; переможець національної педагогічної премії Global Teacher Prize Ukraine – 2020; співавтор підручника “Здоров’я, безпека та добробут”; заслужений учитель України; учитель Заліщицької державної гімназії м. Заліщики Тернопільська обл.

Ірина Стеценко — співавторка програм “STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт”, “Стежинки у Всесвіт”, авторка технології «Логіки світу», наукова співробітниця МННЦ ІТтаС НАН та МОН України, науковець-практик.